

MONSTERS VOOR DE VERLOTING

Voor de a.s. jubileum-verloterij heb ik een hoeveelheid materiaal beschikbaar gesteld. Het betreft een grote serie monsters van lopende en afgesloten onderzoeken van de Rijks Geologische Dienst. De monsters die voor onderzoek binnenkomen worden ingeschreven en daarna gespoeld en gefractioneerd, gedroogd en tenslotte geanalyseerd, waarna de resultaten in een rapport worden vastgelegd. Uit het aldus bewerkte monster worden tijdens de analyse de mooie, gave en voor de documentatie belangrijke soorten en fragmenten eruit gezocht en in de collectie opgenomen, voorzien van etiket met alle gegevens omtrent naam, vindplaats, ouderdom etc. Het restant van de monsters wordt dan weggegooid. Nu heb ik deze restanten echter in een aantal gevallen niet weg laten gooien, maar laten bewaren en deze residu-monsters zullen nu verloot worden.

Nu hoor ik al direct van vele zijden protesten, zo in de geest van 'je bent ook een mooie! Eerst al het goede en gave materiaal eruit halen en als er niets meer inzit mogen wij dat wel hebben!'

Dit zal voor een gedcelte van deze monsters (geen complete monsters, maar uitgespoelde en geanalyseerde residu's dus) zeker juist zijn, dat moet ik toegeven, maar toch zijn deze residu's voor de amateur vaak nog zeer waardevol. Vaak zitten er bepaalde soorten zo rijk in het monster, dat we lang niet alles voor documentatie eruit halen. Bovendien kunnen we van bepaalde fauna's of bepaalde soorten al zoveel materiaal in de collecties hebben, dat we echt niet nóg meer ervan op gaan nemen en de betreffende soorten rustig erin laten zitten en met de rest gewoon weggooien. Maar vaak is het materiaal waar een amateur niet aan kan komen, uit afzettingen bijvoorbeeld, die in de ondergrond van Nederland voorkomen, maar nergens aan de oppervlakte komen en door de amateur dan nergens te bemonsteren zijn of althans niet uit deze facies. Hoe komt de amateur aan hap- en boormonsters midden uit de Noordzee en uit de Kanaalmonding? Onze routineboringen gaan als regel tot 5 meter diep en deze boringen bevatten vaak zeer rijke fauna's van de kleinere soorten. Wij hebben meestal geen tijd om alles eruit te halen en vaak is dat ook helemaal niet meer nodig. We hebben al zeer grote monsters van Rissoa alderi, Skenea nitens, Odostomia turrita, etc., en laten ze tegenwoordig rustig in het monster zitten als we uit het zelfde gebied al vele monster hebben. Ze gingen dus de prullemand in! Wat mij betreft altijd met een bezwaard hart. Soms kan het niet anders, b.v. boringen, gezet voor opdrachten en van een groot economisch belang. Er zijn ook boringen bij met het predicaat 'goheim' of 'vertrouwelijk', vooral als het de diepere boringen van de olie-maatschappijen betreft.

De residu-monsters, die verloot gaan worden, zijn echt voor de amateur nog zeer aantrekkelijk en rijk en bevatten soorten en materiaal, waar hij normaliter nooit aan zou kunnen komen.

Een korte beschrijving van de monsters volgt hier onder. Ik hoop dat ze in goede handen terecht zullen komen, d.w.z. dat de monsters met de rijke kleinsortige marine faunae niet terecht komen bij mensen, die alleen maar tropisch of continentaal verzamelen, etc. Anders maar ruilen!

Voorlopig heb ik twee series monsters ter beschikking gesteld. De eerste serie betreft zee-residu's van het z.g. 'sloef-onderzoek' in de Noordoostpolder. De sloef is een zeer humeuze afzetting, die op 1 tot 2 meter diepte in het zuidelijk deel van de Noordoostpolder voorkomt en op vele plaatsen in de slootkanten is te bemonsteren. De sloef is een zuivere zoetwaterafzetting en bevat een rijke zoetwatermolluskenfauna. De ouderdom wordt geschat op pl.m. 1000-1200 j. na Chr. De zoetwaterfauna bevat in totaal 34 soorten met 7 ondersoorten of variaties van deze soorten. De Pisidiids zijn zowel kwantitatief als kwalitatief verreweg het rijkst vertegenwoordigd. In het totaal zijn 10 soorten gevonden en 5 variaties van deze soorten. Talrijk zijn Pisidium caertanum, P. nitidum, P. henslowanum en Pisidium supinum. Verreweg de algemeenste soort in verreweg de meeste monsters is Pisidium moitessierianum, een soort, die tegenwoordig in Nederland en de omringende landen zeldzaam is. Alleen daarom al zijn deze monsters voor de fijnproevers van belang, want we hebben echt niet alle exemplaren van de Pisidiids eruit gehaald.

De tweede serie is een grote hoeveelheid uitgezeefde en geanalyseerde monsters uit de Noordzee, voornamelijk uit de Zuidelijke Noordzeekom en uit de noordelijke monding van Het kanaal. Deze monsters zijn vooral rijk aan kleine gastropoden en bivalven, o.a. Acmaea virginea, Gibbula tumida, Skenea nitens, Cingula islandica, Cingula semistriata, Rissoa inconspicua, Rissoa alderi (komt in sommige monsters werkelijk massaal voor, evenals de voorgaande soort), Chrysallida spiralis, Odostomia turrita, Arca lactea, Astarte triangularis, Venus ovata, Spisula elliptica (in de Noordzee veel algemener dan Spisula subtruncata!), Angulus pygmaeus en Sphenia binghami. Als U geluk hebt vindt U ook nog Altenaem nortoni. Niet alle monsters zijn even rijk, er komen ook monsters met een arme fauna voor, zoals met elke loterij blijft dat dus een gok.